

Zagadnienia do egzaminu poprawkowego z języka polskiego

dla klasy czwartej (4 TLA, 4 TLC, 4 TE)

Uczniów, którzy nie otrzymali rocznej oceny pozytywnej, obowiązuje znajomość treści podstawy programowej, czyli tekstów literackich (poetyckich, prozatorskich i dramaturgicznych) omówionych w danym cyklu nauczania, gatunków literackich, pojęć i terminów charakterystycznych dla danej epoki oraz filozofii. Podczas powtarzania materiału należy korzystać z wiadomości zawartych w podręczniku do języka polskiego „Sztuka wyrazu” klasa 2 część I i II GWO oraz notatek z lekcji.

POZYTYWIZM

1. Ramy czasowe pozytywizmu w Europie i w Polsce (daty, wydarzenia).
2. Światopogląd.
3. Pojęcia i hasła polskich pozytywistów, ich odzwierciedlenie w utworach epoki: scjentyzm, utylitaryzm, ewolucjonizm, organicyzm, praca u podstaw, praca organiczna, emancypacja kobiet, asymilacja Żydów, solidaryzm społeczny.
4. E. Orzeszkowa – „Gloria victis” (narracja, interpretacja tytułu, charakterystyka bohaterów, aluzje mitologiczne i biblijne)
4. Maria Konopnicka – „Mendel Gdański” – świat przedstawiony, charakterystyka Mendla, przesłanie utworu).
5. Henryk Sienkiewicz – „Potop” – cechy powieści historycznej, idea pokrzepienia serc w utworze, obraz Polaków, historia Andrzeja Kmicica, jego przemiana i charakterystyka, patrioci i zdrajcy w utworze.
6. „Lalka” Bolesława Prusa powieść realizmu krytycznego (dzieje Stanisława Wokulskiego jako przykład losu wybitnej jednostki, charakterystyka środowisk społeczności Warszawy, trzech ideałści – Ochocki/Rzecki/Wokulski (jako romantyk i pozytywista), panorama społeczeństwa polskiego wraz z charakterystyką – arystokracja, mieszczaństwo/biedota, znajomość bohaterów i ich losów).
7. Problematyka nowel pozytywistycznych: „Z legend dawnego Egiptu” Bolesława Prusa (przebieg wydarzeń, charakterystyka bohaterów, model sprawowanej władzy przez Ramzesa i Horsa, problematyka utworu).
8. Fiodor Dostojewski – „Zbrodnia i kara” (bohaterowie i ich losy, portret miasta, rola przestrzeni i czasu w powieści, charakterystyka szczegółowa Rodiona Raskolnikowa, Soni Marmieladow, Swidrygajłowa, Łużyna, rola snów w utworze).

MŁODA POLSKA

1. Nazwy epoki i czas trwania (Młoda Polska, secesja, dekadentyzm, fin de siecle, symbolizm, modernizm, neoromantyzm).

2. Pojęcia i ich obecność w utworach młodopolskich: synestezja, filister, sztuka dla sztuki, dekadentyzm, impresjonizm, ludomania, ekspresjonizm, secesja, symbolizm, naturalizm, franciszkanizm.

3. Tematyka wybranych wierszy poetów młodopolskich (po dwa wiersze): Kazimierz Przerwa-Tetmajer np. „Koniec wieku XIX, „Eviva l’arte”; Jan Kasprowicz np. „Krzak dzikiej róży w Ciemnych Smreczynach”, „Dies irae”; Leopold Staff np. „Kowal”, „Deszcz jesienny”.

4. „Wesele” jako dramat symboliczny – geneza dramatu, czas i miejsce akcji, obraz wsi polskiej, charakterystyka chłopów i inteligencji, osoby dramatu, symboliczne rekwizyty, wymowa zakończenia dramatu.

5. „Chłopi” Władysława Stanisława Reymonta epopeją życia wsi. Kłótnia w rodzinie Macieja Boryny (przyczyny, racje ojca i dzieci, skutki konfliktu), argumenty potwierdzające słuszość przyznania powieści Nagrody Nobla.